

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdu Ph.D. v právní věci žalobce: **W. S.**, zastoupený Mgr. Annou Větrovskou, advokátkou se sídlem Štěpánská 630/57, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, odbor agend řidičů, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce jako stěžovatele proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 4. 2009, č. j. 3 Ca 6/2006 - 29,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 4. 2009, č. j. 3 Ca 6/2006 – 29 **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Okresního úřadu Znojmo, odboru dopravy ze dne 20. 8. 2002, č. j. Dopř. 429/2/2002 Va, změněném rozhodnutím Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru dopravy ze dne 10. 12. 2002, č. j. JMK/1586/2005/OD s právní mocí ode dne 19. 12. 2002, byl žalobce (nyní stěžovatel) uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 22 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, kterého se dopustil tím, že dne 14. 2. 2002 ve 22.00 hod na silnici I. třídy č. 38 v km 238,8 v k. ú. Znojmo jako řidič osobního automobilu způsobil dopravní nehodu nepřizpůsobením rychlosti jízdy na vzdálenost, na kterou měl rozhled. Za tento přestupek byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 2000 Kč a povinnost hradit náklady řízení ve výši 500 Kč.

Návrhem ze dne 15. 11. 2005 (doplněným podáním ze dne 2. 12. 2005) podaným u Krajského úřadu Jihomoravského kraje, se stěžovatel domáhal obnovy řízení z důvodů dle ustanovení § 62 odst. 1 písm. a) zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále též „správní řád“), neboť vyšly najevo nové skutečnosti a důkazy v podobě znaleckého posudku Ing. P. Š. č. 2847-88/2005 ze dne 8. 11. 2005, podle kterého rychlost jízdy stěžovatele (jen o 8 km/h vyšší nežli rychlost přiměřená dosvitu tlumených světel) nebyla příčinou dopravní nehody, když stěžovatel byl oslněn svědkem a za vzniklé situace vytvořilo vozidlo Renault překážku náhlou.

Jako druhý důvod stěžovatel žádal o obnovu řízení dle ustanovení § 62 odst. 1 písm. c) správního řádu, neboť z obsahu správního spisu vyplývá, že správní orgán I. stupně dal obviněnému možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí (dne 20. 8. 2002) k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě navrhnout jeho doplnění (§ 3 odst. 2, § 33 odst. 2 správního řádu) poprvé a naposledy dne 3. 5. 2002, tj. v den, kdy bylo řízení teprve zahájeno, nikoliv už ve fázi před jeho skončením.

Krajský úřad Jihomoravského kraje vydal dne 6. 1. 2006 rozhodnutí č. j. JMK 4628/2006, kterým zamítl návrh na obnovu řízení. Žalovaný toto rozhodnutí potvrdil a odvolání zamítl svým rozhodnutím ze dne 12. 5. 2006, č. j. 267/2006-160-SPR/2 (dále též „rozhodnutí žalovaného“). Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu, kterou městský soud napadeným rozsudkem zamítl jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť dospěl k závěru, že žalovaný věc správně posoudil po právní stránce a dostatečně své tvrzení odůvodnil.

Rozsudek městského soudu stěžovatel napadl včasnou kasační stížností z důvodu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení), podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit) a podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé).

Stěžovatel je názoru, že řízení zakončené pravomocným rozhodnutím o přestupku, ve kterém mu byla uložena sankce za tvrzené porušení pravidel silničního provozu, kterým byla způsobena dopravní nehoda, je řízením (resp. rozhodnutím) o trestním obvinění ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 4 Dodatkového protokolu č. 7 k této Úmluvě a proto má právo na obnovu řízení ve svůj prospěch za podmínek čl. 4 Dodatkového protokolu k Úmluvě bez časového omezení, tedy tak, jako je tomu u trestných činů podle trestního řádu, které jsou rovněž považovány za trestní obvinění, které ale nejsou přestupkem, nýbrž trestným činem.

Nesprávně posouzenou právní otázku stěžovatel spatřuje v závěru městského soudu, že se o trestní obvinění nejedná. Současně zde stěžovatel namítá i rozpor s judikaturou, které se dovolával v žalobě, včetně judikatury přímo se vztahující k výkladu čl. 4 Dodatkového protokolu č. 7 k Úmluvě.

Pochybení stěžovatel spatřuje také v tom, že se městský soud v důsledku nesprávného právního posouzení otázky, že v případě přestupku stěžovatele se nejedná o trestní obvinění, už nezabýval namítanou diskriminací, tedy námitkou porušení zásady rovnosti v právech, neboť zatímco obnovu řízení (ve prospěch obviněného) v případě trestního obvinění kvalifikovaného jako trestný čin umožňuje trestní řád bez jakéhokoliv časového omezení (§ 277 - § 279 tr. řádu a contrario), naopak na trestní obvinění kvalifikované jako přestupek zdánlivě dopadá omezení lhůty pro obnovu řízení časovým limitem tří roků (§ 63 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu).

Tím se podle názoru stěžovatele vytváří neodůvodněný stav nerovnosti v právech (odporující zejména čl. 1 Listiny základních práv a svobod), ale i stav odporující čl. 4 odst. 1,2 Dodatkového protokolu č. 7 k Úmluvě (odporující samotné podstatě práva na obnovu řízení v případě nových nebo nově odhalených skutečností u trestního obvinění) a také čl. 13 Úmluvy (podle kterého každý musí mít účinné právní prostředky nápravy porušení svých práv zaručených touto Úmluvou před vnitrostátním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností).

S odkazem na nálezy Ústavního soudu stěžovatel v daném případě považuje za nesporné, že požadavek poskytnutí stejných práv za stejných podmínek bez neodůvodněných rozdílů respektován není, neboť zákonodárce bez v ústavní rovině akceptovatelných důvodů (resp. bez jakéhokoli odůvodnění) znevýhodňuje ty subjekty, kteří se domáhají obnovy řízení o trestním obvinění, jež má povahu trestného činu, před těmi, kteří se domáhají obnovy řízení o trestním obvinění, jež má povahu přestupku, ačkoliv v obou případech se jedná o trestní obvinění ve smyslu Úmluvy a jejích dodatkových protokolů.

Městský soud se podle názoru stěžovatele nevypořádal ani se žalobní námitkou, že to byl správní orgán I. stupně, který způsobil marné uplynutí tříleté objektivní lhůty svojí nečinností a svévolným postupem tím, že nechal marně uplynout zákonem stanovenou lhůtu 30 dnů pro vydání rozhodnutí podle ustanovení § 49 odst. 1 správního řádu, neboť o návrhu podaném dne 15. 11. 2005 rozhodl až 6. 1. 2006, zatímco tříletá objektivní lhůta pro povolení obnovy řízení končila dne 19. 12. 2005. Navíc v posuzovaném případě dle stěžovatele bylo možné rozhodnout bezodkladně na podkladě dokladů předložených účastníkem řízení, protože návrh na povolení obnovy řízení se odvolával na písemný znalecký posudek, který byl k návrhu přiložen. Dle stěžovatele taktéž nebylo nutné, aby krajský úřad ve fázi řízení o povolení obnovy řízení obstarával a prováděl důkazy, které mají své místo až v další fázi řízení. Krajský úřad tak jednal svévolně a v rozporu s kogentní právní normou, konkrétně ustanovením § 49 odst. 1,2 správního řádu, když o návrhu na obnovu řízení nerozhodl ani bezodkladně, ani ve lhůtě 30 dnů a ani o prodloužení lhůty k rozhodnutí s uvedením důvodů účastníka neuvědomil.

Argumentace žalovaného a krajského úřadu uplynutím zákonné objektivní prekluzivní lhůty odporuje právním normám vyšší právní síly, nežli je správní řád a současně žalovaný nepřihlédl ke skutečnosti, že to byl krajský úřad, který svévolně nechal uplynout tříletou objektivní lhůtu, ačkoliv v právním státě, za který se Česká republika označuje v čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR je nepřijatelné, aby se kdokoliv, tím méně orgán státní (veřejné) moci dovolával výhody plynoucí z toho, že při výkonu státní (veřejné) moci jednal způsobem, kterým porušil zákon (srov. čl. 2 odst. 3 ústavy ČR).

Na podporu své argumentace stěžovatel v kasační stížnosti uvádí nálezy Ústavního soudu, které zobecnil v tom směru, že Ústavní soud nepřihlíží k překročení zákonem stanovené lhůty pro vydání rozhodnutí v těch případech, kdy příčinou jsou průtahy a obstrukce ze strany účastníka řízení. Se zřetelem na ústavní princip rovnosti v právech stěžovatel tyto závěry vztáhl i na případy, kdy naopak nedodržení nepřekročitelné lhůty pro vydání rozhodnutí způsobí svými průtahy a nečinností (tj. obstrukcemi) stát, resp. orgán veřejné moci vystupující jeho jménem.

Důvody uváděné správním orgánem dle stěžovatele navíc nemohou obstát jako relevantní, neboť nebylo nezbytné, aby krajský úřad nechával prověřovat znalecký posudek předložený stěžovatelem dalším znaleckým posudkem. Krajský úřad byl povinen se primárně zaměřit na to, zda je zde nový důkaz odůvodňující obnovu řízení a zabývat se jím teprve v další fázi řízení, až pokud by obnovu povolil. Správní orgán I. stupně tak nerespektoval, že řízení o obnově se rozpadá do dvou fází, když nebyl schopen od sebe oddělit dvě fáze obnovy a místo, aby nejprve nařídil obnovu, nesprávně začal opatřovat důkazy pro posouzení původního meritorního rozhodnutí. K těmto vadám řízení, které byly vytýkány žalobou a pro které měl městský soud rozhodnutí správních orgánů zrušit, však městský soud nepřihlédl.

Tím, že žalovaný nepostupoval podle čl. 10 Ústavy ČR a neupřednostnil ustanovení mezinárodní smlouvy o lidských právech před správním řádem a ještě ve svém rozhodnutí nepravdivě uvedl, že je vázán pouze zákonem, porušil kromě jiného čl. 10 Ústavy ČR a také čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť řízení proběhlé před správními orgány lze jen stěží označit za řízení, které by mělo spravedlivý charakter.

V závěru kasační stížnosti stěžovatel namítá, že se městský soud se žalobními námitkami buď nevypořádal vůbec anebo jen nedostatečně, argumentačně chudým způsobem, když navíc nepostřehl v části žalobních námitek namítaný ústavně právní rozměr věci.

Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek městského soudu zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti stěžovatele nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud vázán rozsahem a důvody podané kasační stížnosti (ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) přezkoumal napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele je důvodná.

Stěžovatel rozsudek městského soudu napadl z důvodu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud se nejprve zaměřil na kasační důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a to tvrzenou nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku stěžovatel konkrétně spatřuje v tom, že se městský soud nezabýval jednak žalobní námitkou ohledně porušení rovnosti v právech a jednak námitkou, že tříletou objektivní lhůtu podle ustanovení § 63 odst. 3 správního řádu zmařil sám správní orgán svým svévolným postupem.

Zdejší soud ze soudního spisu zjistil, že stěžovatel již v žalobě namítal neodůvodněný stav nerovnosti v právech spatřovaný v tom, že zatímco obnovu řízení ve prospěch obviněného v případě trestního obvinění kvalifikovaného jako trestný čin umožňuje trestní řád bez jakéhokoli časového omezení, naopak na trestní obvinění kvalifikované jako přestupek dopadá omezení lhůty pro obnovu řízení časovým limitem tří roků, což dle stěžovatele odporuje zejména čl. 1 Listiny základních práv a svobod, ale i čl. 4 odst. 1, 2 Dodatkového protokolu č. 7 k Úmluvě (odporující samotné podstatě práva na obnovu řízení v případě nových nebo nově odhalených skutečností u trestního obvinění) a také čl. 13 Úmluvy (podle kterého každý musí mít účinné právní prostředky nápravy porušení svých práv zaručených Úmluvou před vnitrostátním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností).

Stejně tak stěžovatel v žalobě namítal, že tříletou objektivní lhůtu zmařil správní orgán sám svým svévolným postupem, neboť o návrhu nerozhodl bezodkladně ani nejdéle ve lhůtě 30 dnů a ani o prodloužení lhůty k rozhodnutí s uvedením důvodů účastníka řízení neuvědomil.

Městský soud se v přezkoumávaném rozsudku k žalobní námitce ohledně porušení rovnosti v právech ani námitce, že tříletou objektivní lhůtu podle ustanovení § 63 odst. 3 správního řádu zmařil správní orgán sám svým svévolným postupem nijak nevyjádřil. Zdejšímu soudu tak nezbylo, než konstatovat nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu pro nevypořádání se s těmito žalobními námitkami stěžovatele.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na svůj rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44 (dostupný na www.nssoud.cz), dle kterého není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby.

Důvod kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. stěžovatel spatřuje v tom, že správní orgán I. stupně nerespektoval, že řízení o obnově se rozpadá do dvou fází a neoddělil dvě fáze obnovy, když místo, aby nejprve nařídil obnovu, nesprávně začal opatřovat důkazy pro posouzení původního meritorního rozhodnutí. Dle

stěžovatele pro tyto v žalobě vytýkané vady řízení měl městský soud rozhodnutí správních orgánů zrušit.

Stěžovatel námitku ve výše uvedeném smyslu v žalobě vznesl, městský soud se však v odůvodnění napadeného rozsudku k této argumentaci nijak nevyjádřil. Proto Nejvyšší správní soud byl nucen konstatovat důvodnost této kasační námitky, a to z důvodu nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu pro nevypořádání se ani s touto žalobní argumentací stěžovatele ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Kasační námitkou stěžovatele je také tvrzené nesprávné posouzení právní otázky městským soudem v předcházejícím řízení, to je podle stěžovatele, že se v posuzované věci nejedná o trestní obvinění. Zdejší soud se touto námitkou zabýval i přesto, že shledal důvodnými kasační námitky ohledně nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu pro nevypořádání se s výše uvedenými žalobními námitkami stěžovatele, a to z důvodu, že městský soud v tomto směru vyjádřil svůj právní názor, v důsledku kterého se pak s dalšími námitkami stěžovatele nevypořádal.

K právní otázce, zda se v dané věci jedná o „trestní obvinění“, pak zdejší soud uvádí následující:

Článkem 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Úmluva“) i čl. 4 Dodatkového protokolu č. 7 k Úmluvě jsou Česká republika a její orgány vázány při aplikaci vnitrostátního práva přímo.

Cílem čl. 6 Úmluvy je záruka spravedlivého řízení, která figuruje mezi základními principy demokratické společnosti ve smyslu Úmluvy. Cílem čl. 4 Dodatkového protokolu č. 7 k Úmluvě je zabránit opakování „trestního“ řízení, které již bylo jednou pravomocně skončeno. Podle Evropského soudu pro lidská práva je opakování stíhání či trestu klíčový aspekt celého čl. 4 Dodatkového protokolu č. 7 (Nikitin proti Rusku, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. 7. 2004, stížnost. č. 50178/99, § 35).

Jak již uvedl městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku pro zjištění, zda určité obvinění spadá pod trestní obvinění ve smyslu čl. 6 Úmluvy, je Evropským soudem pro lidská práva (dále též „Soud“) používán tzv. „Engelův“ test, jenž byl formulován v rozsudku tohoto soudu ze dne 8. 6. 1976 ve věci „Engel“ a ostatní proti Nizozemí (stížnost č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 a 5370/72).

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci „Engel“ posuzoval otázku, zda „obvinění“, kterému dotýčný stát přisuzuje disciplinární povahu je „trestní“ ve smyslu čl. 6 Úmluvy.

Pro klasifikaci určitého obvinění jako „trestního“ ve smyslu čl. 6 Úmluvy se používají následující kritéria: vnitrostátní kvalifikace deliktu, povaha deliktu, povaha a stupeň přísnosti sankce.

V rozsudku ze dne 21. 2. 1994 se Evropský soud pro lidská práva zabýval ve věci Öztürk proti Německu (stížnost č. 8544/79) deliktem, jenž byl v rozporu s právními předpisy podle německého práva a nebyl trestným činem, nýbrž přestupkem. Soud zde řešil otázku, zda je tato klasifikace rozhodná z pohledu Úmluvy a zda spáchaný přestupek má trestněprávní povahu. Po posouzení a zohlednění kritérií stanovených v rozsudku ve věci „Engel“ Soud dospěl k závěru, že ustanovení čl. 6 Úmluvy je v daném případě aplikovatelné.

Aplikovatelností čl. 6 Úmluvy na spáchaný přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu se zabýval i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 As 2/2005 - 62, kde je mimo jiné konstatováno:

„Každá fyzická i právnická osoba má v České republice zaručeno právo na spravedlivý proces. Článek 6 Úmluvy, ... ,zakotvuje základní kautely práva na spravedlivý proces, a to v odst. 1 obecně pro věci trestní i civilní a v odstavci 3 pro věci trestní stanoví jakási minimální práva obviněného.

S ohledem na znění tohoto ustanovení hovořící o trestním obvinění je třeba zvážit, zda je citované pravidlo aplikovatelné v projednávaném případě, tj. ve správním řízení o přestupku. Na první pohled se zdá, že se tato právní záruka vztahuje pouze k trestnímu řízení. Z judikturní činnosti Evropského soudu pro lidská práva (dále jen Soudu) i Evropské komise pro lidská práva (dále jen Komise) je však patrné, že povaha trestního obvinění je vykládána velice široce. Pojem trestní věc, trestní řízení, trestný čin a potrestání má podle jejich názoru autonomní význam (notions autonomes, notions with autonomous meaning), který není pevně svázan s významem, který těmto pojmům přisuzuje právní řád jednotlivých států, které k Úmluvě přistoupily.

Podle soudu není rozhodující klasifikace daného protiprávního jednání vnitrostátním právním řádem. Je tomu tak proto, aby byla zajištěna jednotná ochrana lidských práv ve všech státech, které Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod ratifikovaly. Ve věci Öztürk versus Německo (1984) Soud prohlásil :

„Jestliže by státy mohly podle libosti tím, že označí protiprávní čin za „správní“ místo „trestného“, vyloučit působení podstatných ustanovení článků 6 a 7, byla by aplikace těchto ustanovení podřízena jejich svrchované vůli. Tak rozsáhlá velkorysost by mohla vést k důsledkům neslučitelným s předmětem a účelem Úmluvy.“

Jasně tak bylo konstatováno, že není podstatné, zda skutek o němž se vede řízení a za který brozí trest, je právními předpisy nazýván trestným činem či přestupkem. Podle konstantní judikatury /Engel a ostatní (1976), Öztürk (1984), Weber (1990)/ jsou rozhodujícími faktory pro označení dané věci jako „trestní“ pro účely Úmluvy význam porušeného pravidla, tj. povaha ustanovení definujícího trestný čin, charakter činu samotného a povaha i závažnost možného trestu (např. výše pokuty). Podstatnou roli hraje to, jaká je podstata porušení zákonem chráněného zájmu, dále zda jsou adresáty dané právní normy všichni nebo pouze některé speciální subjekty a je třeba i zvážit, zda má brozící sankce represivní účel a je způsobilá citelně zasáhnout sféru pachatele deliktu. Není-li daný čin vnitrostátním právem kvalifikován jako trestný, používá Evropský soud pro lidská práva k posouzení obě uvedená hlavní kritéria, tj.

povahu stíhaného deliktu a povahu uplatnitelné sankce, alternativně. V zásadě tedy podle jeho názoru postačí buď, aby měl stíhaný delikt trestněprávní povahu v uvedeném smyslu (a pak nijak výrazně nesejde na citelnosti užité sankce), nebo aby měla uplatnitelná sankce represivní povahu...“

Dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004 - 39, mimo jiné, uvedl: „Podle čl. 10 Ústavy vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.“

Jednou z těchto mezinárodních smluv je Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Úmluva v čl. 6 odst. 1 větě první uvádí, že každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech a závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu.

Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že pod pojem „trestní obvinění“ nelze zařadit pouze taková jednání, která jsou trestným činem ve smyslu vnitrostátní právní úpravy. Trestním obviněním, které projednává a rozhodne o něm soud v plné jurisdikci, jsou i jednání, která jsou podle vnitrostátní právní úpravy přestupkem. Plnou jurisdikci je podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva třeba chápat tak, že čl. 6 odst. 1 nerozlišuje skutkové okolnosti a právní otázky; stejně jako právní otázky mají i skutkové okolnosti určující význam pro výsledek řízení. Právo na soud a na jurisdikční řešení sporu platí jak pro právní, tak i pro skutkové otázky (rozsudek ve věci Le Compte et al. z roku 1961).

Projednávanou věc, v níž jde o přestupek, je tak třeba podřadit pod režim čl. 6 odst. 1 Úmluvy v tom smyslu, jak jej vykládá judikatura Evropského soudu pro lidská práva.“

S ohledem na výše uvedenou judikaturu tak lze shrnout, že úvahy o zařazení dané normy v systému vnitrostátního práva mají pouze relativní hodnotu a že druhé a třetí kritérium uvedené v rozsudku „Engel“ lze použít alternativně. K aplikaci čl. 6 tak stačí, aby posuzovaný čin byl buď svým charakterem „trestný“ z pohledu Úmluvy, anebo, aby vystavil pachatele takové sankci, která svou povahou a stupněm závažnosti patří do „trestní“ oblasti.

Zdejší soud v dané věci dospěl k odlišnému závěru při posuzování kritéria povahy deliktu, když se neztotožnil se závěrem městského soudu, že delikt svou povahou nespadá do trestněprávní oblasti z důvodu, že se v daném případě jedná pouze o preventivní opatření bezpečnosti silničního provozu. Městský soud totiž tento závěr ohledně druhého kritéria (povahy deliktu) dovodil z výše uložené pokuty (2000 Kč), a tedy z kritéria třetího (povaha a přísnost sankce). Jak již však např. konstatoval Evropský soud pro lidská práva ve věci Öztürk proti Německu (stížnost č. 8544/79), relativně mírné důsledky sankce nemohou protiprávní jednání zbavit jeho inherentně trestněprávní povahy. Městský soud tak v posuzované věci pochybil, pokud svůj závěr o nenaplnění druhého kritéria „Engelova“ testu opřel pouze o výši uložené pokuty.

V posuzované věci obecná povaha normy (adresnost neurčitému počtu subjektů, které nemají specifické postavení, ochrana obecných zájmů společnosti) a účel sankce, která působí zároveň preventivně i represivně jsou dostatečné pro závěr, že v případě stěžovatele se jednalo o „trestní obvinění“ ve smyslu čl. 6 Úmluvy.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud v posuzované věci shledal důvodnou jednak kasační námitku nesprávného posouzení právní otázky městským soudem v předcházejícím řízení ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a jednak kasační námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí městského soudu pro nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a to z důvodu nevypořádání se se všemi žalobními námitkami stěžovatele městským soudem v předcházejícím řízení. Za této situace nezbylo, než na základě projednávané kasační stížnosti rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku a v novém rozhodnutí o věci rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2010

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu